

THÔNG TIN VỀ NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Tên đề tài luận án: “Nghiên cứu ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần về báo cáo tài chính của các công ty trên thị trường chứng khoán Việt Nam”.

Chuyên ngành: Kế toán

Mã số: 934.03.01

Họ và tên nghiên cứu sinh: Phạm Thị Thu Oanh

Khóa: 9

Họ và tên người hướng dẫn:

1. TS. Hoàng Thị Việt Hà – Đại học Công nghiệp Hà Nội

2. PGS.TS. Đặng Ngọc Hùng – Đại học Công nghiệp Hà Nội

Tên cơ sở đào tạo: Đại học Công nghiệp Hà Nội

NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Trên cơ sở tổng quan lý thuyết, thiết kế nghiên cứu và kết quả thực nghiệm, luận án có một số đóng góp nổi bật như sau:

1. Đóng góp mới về cách tiếp cận lý luận

Luận án đã phát triển mô hình nghiên cứu theo hướng tích hợp nhân tố chất lượng đồn tích với nhóm nhân tố đặc thù tài chính doanh nghiệp và nhóm nhân tố đặc điểm kiểm toán nhằm xem xét ảnh hưởng tới khả năng hình thành ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần. Cách tiếp cận này góp phần làm rõ vai trò của chất lượng lợi nhuận trong quá trình hình thành ý kiến kiểm toán, đồng thời cung cấp bằng chứng thực nghiệm về mối quan hệ giữa hành vi kế toán, rủi ro kiểm toán và xét đoán nghề nghiệp của KTV trong bối cảnh Việt Nam.

2. Đóng góp mới về phương pháp nghiên cứu

Luận án sử dụng phương pháp nghiên cứu định lượng để xây dựng mô hình dự báo ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần đối với báo cáo tài chính của các công ty trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Các kỹ thuật được sử dụng gồm: (i) Hồi quy Logistic; (ii) Cây quyết định; (iii) Rừng ngẫu nhiên; (iv) Balanced Bagging; và (v) XGBoost. Bên cạnh đó, nghiên cứu kết hợp phương pháp giải thích mô hình SHAP nhằm nâng cao khả năng diễn giải kết quả dự báo ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần.

Ngoài ra, luận án còn sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính thông qua phân tích nội dung đoạn “Cơ sở ý kiến kiểm toán” trong báo cáo kiểm toán có ý kiến không chấp nhận toàn phần nhằm làm rõ các nguyên nhân dẫn đến việc doanh nghiệp nhận loại

ý kiến này trong thực tế, qua đó bổ sung và làm sâu sắc hơn kết quả phân tích hồi quy và dự báo.

3. Đóng góp mới về bằng chứng thực nghiệm

(i) Luận án đã cung cấp bằng chứng thực nghiệm về thực trạng ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần về báo cáo tài chính của các công ty trên thị trường chứng khoán Việt Nam toàn thị trường theo nhóm ngành, nhóm sàn và kiểm định thống kê.

(ii) Luận án đã cung cấp bằng chứng thực nghiệm củng cố các nhân tố ảnh hưởng tới ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần của kiểm toán độc lập qua đó làm vững chắc hơn các lý thuyết có liên quan như lý thuyết đại diện, lý thuyết tín hiệu, lý thuyết phụ thuộc tài chính, lý thuyết các bên liên quan.

(iii) Luận án đã chứng minh phương pháp Rừng ngẫu nhiên có khả năng dự báo ưu việt hơn về khả năng xuất hiện ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần so với các phương pháp dự báo khác

4. Đóng góp mới về hàm ý thực tiễn và chính sách

Luận án đề xuất được mô hình dự báo có độ tin cậy đối với khả năng xuất hiện ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần của kiểm toán độc lập. Kết quả nghiên cứu là cơ sở tham khảo hữu ích cho nhà quản trị doanh nghiệp, nhà đầu tư, kiểm toán viên và cơ quan hoạch định chính sách trong quá trình ra quyết định và quản lý.

Đồng thời, nghiên cứu góp phần hỗ trợ nâng cao tính minh bạch và chất lượng thông tin tài chính trên thị trường chứng khoán Việt Nam.

5. Đóng góp mới về bối cảnh nghiên cứu tại Việt Nam

Luận án góp phần bổ sung bằng chứng thực nghiệm trong bối cảnh Việt Nam thông qua việc xem xét đồng thời hai nhóm ngành tài chính và phi tài chính trong phân tích thống kê mô tả và phân tích nội dung nguyên nhân dẫn đến ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần, qua đó phản ánh toàn diện thực trạng và đặc điểm của loại ý kiến này trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Đối với phân tích hồi quy và dự báo, nghiên cứu tập trung vào nhóm DN phi tài chính nhằm đảm bảo tính đồng nhất về đặc thù tài chính DN và đặc điểm kiểm toán từ đó nâng cao độ tin cậy và khả năng so sánh của mô hình nghiên cứu.

Qua đó, nghiên cứu không chỉ bổ sung bằng chứng cho các nghiên cứu quốc tế trong bối cảnh thị trường mới nổi mà còn tạo nền tảng cho các hướng nghiên cứu tiếp theo về ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần.

Như vậy, luận án có những đóng góp cả về lý luận, phương pháp và thực nghiệm trong nghiên cứu ý kiến kiểm toán không chấp nhận toàn phần về báo cáo tài chính của các công ty trên thị trường chứng khoán Việt Nam. Đồng thời cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn cho việc nâng cao chất lượng thông tin trên thị trường chứng khoán Việt Nam.

Người hướng dẫn 1

Người hướng dẫn 2

Nghiên cứu sinh

TS. Hoàng Thị Việt Hà

PGS.TS. Đặng Ngọc Hùng

Phạm Thị Thu Oanh